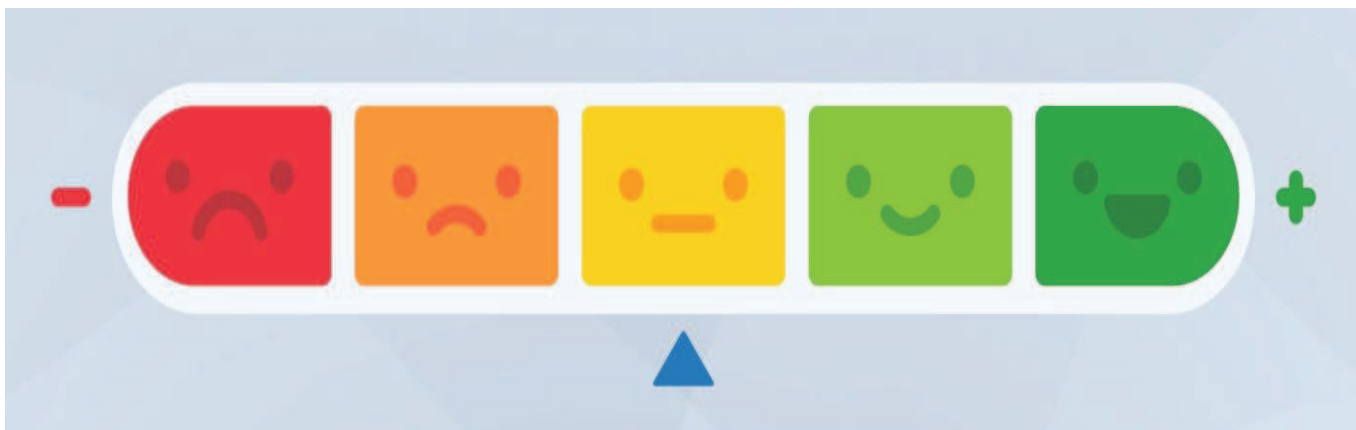

PLAN DE BENESTAR EMOCIONAL

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN
2. INTERVENCIÓN
3. PROPOSTA DIDÁCTICA DE EDUCACIÓN EMOCIONAL
4. COMISIÓN PROVINCIAL DE SEGUIMIENTO DO BENESTAR E CONVIVENCIA
5. COORDINADOR DE BENESTAR E CONVIVENCIA
6. LEXISLACIÓN
7. BIBLIOGRAFÍA

1. INTRODUCCIÓN

O presente documento realízase seguindo á proposta de intervención para a elaboración do Plan de Benestar Emocional publicada pola Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades no mes de outubro do ano 2023. O Plan de Benestar Emocional pretende acompañar a comunidade educativa para que poida ser quen de decidir como afrontar este reto colectivo do coidado emocional.

Cando se fala de benestar faise referencia a un concepto amplo que ten que ver non só coa experiencia subxectiva de se sentir ben, en harmonía e con tranquilidade, senón tamén coa experiencia persoal de satisfacción por ser quen de afrontar dificultades e superar de xeito positivo ou adaptativo as contrariedades que se presentan na vida cotiá.

Tal e como se recolle na Estratexia Galega de Convivencia Escolar 2025, e moi importante investir tempo e esforzo en educación emocional, pois sen un bo clima de aula e sen cohesión de grupo, o proceso de ensino e aprendizaxe complicase. A través de estratexias de fortalecemento, aprendizaxe e resolución de problemas adaptadas á realidade educativa proporcionanse recursos concretos que favorezan a atención aos malestares cotiáns da comunidade educativa.

Destaca a figura da persoa coordinadora de benestar e convivencia nos centros docentes de Galicia e o Plan de Traballo , que concretara anualmente na programación xeral anual a través de accións enfocadas ao logro dos obxectivos establecidos que se pretendan desenvolver no correspondente curso académico e que favorezan unha boa convivencia e benestar de toda a comunidade educativa.

Que é o benestar emocional?

O benestar emocional é un concepto amplo que ten que ver, non só coa experiencia subxectiva de sentirse ben, en harmonía e con tranquilidade, senón tamén coa experiencia persoal de satisfacción por ser quen de afrontar dificultades e superar de xeito positivo ou adaptativo as contrariedades que se presentan na vida cotiá.

Segundo a OMS a saúde ou o benestar emocional é un "estado de ánimo no cal a persoa dáse conta das súas propias aptitudes, pode afrontar as presións normais da vida, pode traballar de xeito máis produtivo e pode **facer unha contribución á comunidade**".

O coidado do benestar emocional é o acompañamento que desde a escola debe realizarse para favorecer:

1. A resiliencia.
2. O desenvolvemento das competencias emocionais a través dunha educación emocional:
 - Conciencia emocional.
 - Regulación emocional.
 - Autonomía persoal: Autoxestión persoal como a autoestima, actitude positiva diante da vida, responsabilidade, capacidade para analizar criticamente as normas sociais, capacidade para buscar axuda e recursos, así como a autoeficacia emocional, intelixencia interpersonal...
 - Competencia social.
 - Habilidades de vida e benestar.
3. O desenvolvemento da autoestima e o análise crítico das situacións que levan a un malestar emocional, propiciando a reflexión conxunta sobre os problemas estruturais da sociedade. O benestar emocional do alumnado pódese ver influenciado polas diferentes contornas vulnerables socioeconómicamente, as relacións familiares ou as dinámicas disfuncionais que poden presentar "adultos referentes" no desenvolvemento deste alumnado. Debemos xerar iniciativas que axudan a nenas e nenos, mozos e familias en situación de sufrimento psicolóxico ou risco de padecelo. Débese atender a toda a comunidade educativa desde a proximidade da súa contorna (familia, escola, entidades sociais...). Esta proposta pretén acompañar á comunidade educativa para que poida ser quen de decidir que e como afrontar este reto colectivo do coidado emocional desde a transformación da convivencia, a aprendizaxe e a compensación socioemocional a través de redes de apoio para fomentar a participación e a corresponsabilidade nesta tarefa.

2.-INTERVENCIÓN

O proceso de intervención planifícase para ser realizado en tres fases:

- **Primeira fase:** de detección e acompañamento.
- **Segunda fase:** de fortalecemento da resiliencia e da competencia emocional na comunidade educativa.
- **Terceira fase :** de consolidación do traballado.

A intervención adaptará a súa realización ás problemáticas presentes independentemente do momento temporal no que se manifesten.

FASE 1: DETECCIÓN E ACOMPAÑAMENTO.

Obxectivo principal: detectar situacións de malestar, ansiedade, sufrimento... no conxunto da comunidade educativa e dotar de recursos para o acompañamento e intervención na comunidade educativa.

Temporalización: inicio inmediato e duración en tanto persista a súa necesidade.

Accións: acompañamento e apoio a través de redes de apoio entre equipos directivos e docentes, creando espazos e tempos virtuais para compartir emocións e propostas.

- Como punto de partida propónse a aplicación do seguinte Decálogo de preguntas para pensar conxuntamente e transformar:

1. Como nos sentimos e que aprendemos?
2. O clima de convivencia positiva creado previamente no centro resultou útil?
3. O traballo previo realizado para o desenvolvemento das competencias para convivir resultou de proveito?
4. As experiencias previas en relación ás situacións que alteran a convivencia e a resolución de conflitos resultaron útiles?
5. Como analizamos e valoramos a relación familia-escola?
6. Serviron como apoio e axuda a coordinación e colaboración entre os diferentes membros da comunidade educativa?
7. Serviron como apoio e axuda as canles de coordinación e colaboración co contorno?
8. Como analizamos o noso labor docente?
9. Como analizamos o acceso do alumnado ao currículo e a metodoloxía empregada polo profesorado?
10. Como optimizamos os recursos, os espazos e os tempos?

- Deseguido propoñense as seguintes pistas sobre as que reflexionar e propor transformacións.

COMO NOS SENTIMOS E QUE APRENDEMOS

PISTAS PARA REFLEXIONAR

- Como convivimos cos malestares sentidos a nivel persoal, do alumnado e das familias? Fortalecéronnos dalgún xeito?
- Que experiencias positivas e negativas tivemos sobre o acompañamento emocional entre os membros da nosa comunidade educativa?
- Que tipo de apoios, recursos e/ou formación precisamos a este nivel?

PISTAS PARA TRANSFORMAR (escenarios)

- Anticipándonos aos diferentes escenarios: presencial, semipresencial e virtual...
- Traballando os seguintes aspectos da competencia emocional:
 - Conciencia emocional: como nos sentimos?
 - Regulación emocional: que facemos coa emoción para que sexa adaptativa?
 - Autonomía persoal: somos quen de...?
 - Competencia social: como nos relacionamos cos demais?
 - Competencias para a vida e o benestar: Como afrontamos os desafíos diarios e as situacións excepcionais?
- Organizando tempos e espazos, no funcionamento do centro, para escoitar a toda a comunidade educativa:
 - Facilitando a expresión de emocións para lexitalas e aprender a regulalas.
 - Acompañando na comprensión das situacións que xeran malestar.
 - Impulsando a cooperación e participación para transformar desde a responsabilidade.
- Construindo redes afectivas (entre profesorado, alumnado, familias...) para o acollemento e o apoio do benestar emocional, especialmente cos colectivos máis vulnerables. E organizar un procedemento de acompañamento adaptado a calquera escenario. Información máis ampliada no bloque de redes de apoio.
- Reorganizando as dinámicas de traballo tendo en conta

os diferentes escenarios:

- Coordinarse e delimitar funcións e responsabilidades.
- Flexibilizar e delimitar o teletraballo, as tarefas para a casa e as avaliacións de xeito coordinado.
- Establecendo rutinas, referencias espazo-temporais e estratexias para organizar a vida diaria e as tarefas, anticipando os cambios e practicando para os diferentes escenarios.
- Identificando indicios de: malestares e risco emocional, illamento e posible acoso ou ciberacoso escolar e propoñer medidas de acompañamento, coidado e participación.
- Reforzando a autonomía na expresión e vivencia emocional e nos recursos propios para resolver conflitos e situacións adversas nos diferentes membros da Comunidade Educativa.

- Redes de apoio

Teñen a función de protexer socialmente á persoa e diminúen a súa situación de vulnerabilidade. Unha rede está conformada por persoas e as relacións que se establecen entre eles, canto máis forte sexa o vínculo desas relacións, máis forte será a rede.

Os centros educativos son en si mesmos unha rede estruturada que está conformada por persoas e os vínculos que as unen. Eses vínculos son intanxibles e invisibles, pero reforzan a seguridade, a estabilidade e a funcionalidade da rede, polo que deben ser percibidos e sentidos polas persoas que a conforman. O apoio e a axuda mutua son dous elementos clave das redes que as poñen en valor e garanten a súa permanencia no tempo. E así, unha rede estable e segura permitirá ás persoas e colectivos que a conforman enfrontarse a situacións problemáticas con maiores garantías de éxito.

Redes de apoio presentes no centro educativo :

- Familia-escola : É fundamental establecer unha relación familia-centro baseada nos principios de respecto, corresponsabilidade e cooperación na tarefa de educar.

- Profesorado – Titoras/es : É fundamental establecer e fortalecer vínculos entre o profesorado que redunden na mellora da calidade educativa e no benestar de docentes e discentes, así como das súas familias.
- Alumnado : É fundamental fomentar a participación activa entre iguais para mellorar o benestar e a convivencia no centro a través da asunción de responsabilidades no coidado e atención os seus iguais.

- Como punto de partida propoñense as seguintes pistas sobre as que reflexionar e propor transformacións.

SERVIRON COMO APOIO E AXUDA A COORDINACIÓN E COLABORACIÓN ENTRE OS DIFERENTES MEMBROS DA COMUNIDADE EDUCATIVA

(rede de apoio para o profesorado)

Pistas para reflexionar

Pistas para transformar (escenarios)

1.-Mantivemos os vínculos cos nosos compañeiros e as nosas compañeiras? Servíronnos de apoio emocional nalgún momento?

• O Acompañamento entre iguais: trátase dun acompañamento emocional que se pode presentar en calquera circunstancia que provoque incerteza, inseguridade ou malestar. Esta relación de acompañamento, baseada no vínculo entre dúas ou máis persoas, establécese coidando un equilibrio entre a competencia emocional e a necesidade emocional dos seus membros.

2.- A comunicación do Equipo directivo co resto do profesorado foi fluída e conciliadora? Promoveu actuacións conxuntas e organizadas de todo o profesorado?

• Parellas de reforzo: consiste en aproveitar as fortalezas que presente o profesorado nunha competencia determinada para acompañar e axudar as persoas docentes que teñan menos dominio desa competencia e a precisen para o desempeño da súa práctica.

3.- Houbo comunicación fluída, coordinación, acompañamento e consenso dentro do equipo docente? E dentro do departamento?

• Docencia compartida: consiste en abordar a práctica educativa en cooperación con outras persoas docentes no mesmo grupo, pode ser este o caso na intervención das persoas especialistas en pedagogía terapéutica e de audición e linguaxe; cando se traballe de maneira interdisciplinar conxugando ámbitos ou, en situación de excepcionalidade, unificando actuacións para evitar sobrecargas de tarefas e invasión do espazo familiar.

• Apoio específico da xefatura do departamento de orientación.

Alumnado

Proponse unha intervención baseada na observación, detección e acompañamento do alumnado, ofrecendo unha serie de pautas sobre como detectar e como chegar a todas e todos, nos diferentes niveis de prevención, determinando as necesidades concretas respecto á súa situación socioemocional para axustar as medidas educativas precisas.

Prevención Primaria	Prevención Secundaria
<p>Comunidade educativa Escola inclusiva</p>	<p>Alumnado en risco Atención á diversidade</p>
<p>Profesorado – Departamento de orientación – Coordinador de benestar</p> <p>Detectar necesidades e acompañar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivel emocional, aprendizaxe, convivencia e redes apoio (táboa profesorado) • Perfil socioemocional do grupo (táboa) • Posibles malestares (taboa) • Elaboración de dós (proposta) • Situación socio-familiar (pistas) • Actividades co alumnado 	<p>Titor/a- Departamento de orientación – EOE – servicios sociosanitarios</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detección e avaliación (táboa malestares) • Protocolo de prevención, detección e intervención do risco suicida no ámbito educativo • Asesoramento EOE ou derivación • Protocolo absentismo – Comisión absentismo • Coordinación cos servizos sociosanitarios
<p>Coordinar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Titor/a – Equipo docente • Departamento de orientación – Titores • Titores/as - Familias 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de dós (proposta)

Prevención primaria

Dirixida a toda a comunidade educativa, desde a perspectiva da escola inclusiva, onde os responsables deste nivel serían o profesorado, o profesorado titor en colaboración co departamento de orientación para detectar, repensar e coordinar a practica educativa que xere benestar, actuando a nivel de grupo-clase en coordinación co profesorado-titor e o DO.

Observar na aula para detectar e acompañar:**TÁBOA PARA O PROFESORADO : QUE OBSERVAR NA AULA?****Trazos emocionais**

Incerteza: Pensamento dubitativo, condutas compulsivas, perfeccionismo, linguaxe literal, preferencia pola actividade regrada...

Angustia: Sentimentos de incapacidade, fobia social, fobias específicas, mensaxes de queixa, solicitudes de protección...

Desesperanza: Tristeza, ansiedade, illamento, apatía, abandono...

Convivencia

Sentimento de pertenza: respecto á participación e colaboración no centro e na aula.

Competencias para **manexarse e aprender nas situacións conflitivas e de quebra** da convivencia.

Aprendizaxe

Nivel competencial actual: Nivel de desenvolvemento curricular, de autonomía no traballo e construción de novas aprendizaxes, implicación e actitude para afrontar os procesos de ensino tanto nun marco presencial como virtual...

Cohesión de grupo e estado actual: Fortalezas e debilidades en relación á aprendizaxe, posibilidades de construír grupos estables e heteroxéneos de apoio para a aprendizaxe, posibilidade de alumnado que poida dar ou recibir apoio nas aprendizaxes en calquera dos tres escenarios.

Procesos de autoavaliación: Autoxestión do propio traballo, recoñecemento das propias necesidades e potencialidades no proceso de aprendizaxe, análise do rendemento e do resultado final.

Barreiras que dificultan o acceso e a participación nas aprendizaxes

Redes de apoio

Prestar axuda: Linguaxe asertiva, empatía, calma, actitude colaborativa, responsabilidade, proactividade.

Recibir axuda: nivel de autonomía e responsabilidade, tolerancia á frustración, recoñecemento das propias limitacións, amosar agradecemento.

TÁBOA DE OBSERVACIÓN PARA O PROFESORADO-TITOR : MALESTARES

Malestares	Condutas que se deben observar	Pistas para acompañar
Incerteza	Reaccións desmesuradas ante situacións cambiantes e incertas.	Calma e tacto Acompañamento presencial ata que se interiorice a incerteza
Angustia	Inquietude, desacougo ou síntomas corporais: a face, a intranquilidade corporal, a respiración. A angustia tende, de seu, a comunicarse, a expresarse como queixa e buscar acubillo nas persoas nas que se confía.	Reforzar o sentimentos de: pertenza á comunidade, acompañamento, aprecio e o de protección e respecto pola identidade propia. Mensaxes claras e sinxelas, encontrarse, escoitar, falar e empatizar.
Desesperanza	Emocións como tristeza, ansiedade, ou períodos de insomnio ou somatizacións derivados do sufrimento da perda ou enfermidade dun ser querido.	Estar con humanidade, empatía e escoita para atravesar a dor e reforzar a resiliencia. Non infantilizar e si axudar a comprender, entender e facerse cargo do sufrimento. Introducir a ilusión e a posibilidade de facer algo.
Enfrontamento	Confrontación con descortesía, irritabilidade, incumprimento das normas e, nalgunhas ocasións, a violencia. Condutas de risco. Transgresións, algunhas delas relacionadas co desafío, a identidade ou a autonomía.	Mirar o enfrontamento como maneira de conxurar o medo e un xeito de pedir un freo, un límite. Escenificacións dun conflito interno. Invulnerabilidade para avanzar cara a autonomía Nomear, delimitar e interpretar o límite (o "non") que precisa para construír identidade
Perdas	Perdas singularizadas: morte dun achegado, as dificultades específicas dunha familia ao respecto do traballo ou da vivenda. Perdas compartidas: aquelas que afectan a todos e todas polo feito	Para as perdas singularizadas: acollemento, a empatía e o apoio son as vías para evitar unha vivencia de dor non comunicable e non compartible que traza unha fenda con respecto aos

de ser cidadáns e cidadás.

Perdas colectivas: todas as que supón o virus ou calquera adversidade como ameaza á perda da relación co saber, a aprendizaxe, as amizades, o proxecto vital, a ocupación...

demais.

Para as perdas compartidas: encontros grupais e compartir experiencias na escola como lugar para traballar o dó e como lugar de pertenza onde os iguais poden acompañarse. Atención a condicións de desigualdade que converten unha perda compartida nunha perda individual, para non patoloxizar.

Para as perdas colectivas: tarefas da escola para o benestar e o afrontamento desde o terreo do organizativo.

Recollida da información a nivel titorial para detectar e acompañar

1. Información do profesorado e dos malestares observados cos instrumentos propostos.
2. Información das familias

PISTAS PARA AS ENTREVISTAS COAS FAMILIAS

Interesarse por como se atopan

Coñecer as necesidades do ámbito familiar

- cuestións de organización familiar (membros illados, cambio de domicilio...)
- cuestións de saúde
- cuestións laborais e/ou económicas

Coñecer o desenvolvemento do proceso de ensino na casa

- Disposición de recursos e ferramentas didácticas necesarias (tecnolóxicas e tradicionais, conexión a internet...)

Coñecer o estado anímico e emocional do neno ou da nena

- Alteracións do humor, sono, alimentación, ansiedade, medos...
- Illamento dos compañeiros ou compañeiras e/ou no seo familiar
- Apatía, desmotivación
- Aparición de condutas de dependencia (móbil, videoxogos, pantallas...)

Fortalezas adquiridas

- Repercusións positivas xeradas durante esta

- Organización de rutinas e hábitos diarios de sono, aseo, alimentación e tempo libre.

Motivación e disposición para o traballo

- Mostra de interese, formulación de dúbidas, contacto fluído co profesorado, entrega de traballos en tempo e forma correcta...
- Organización do traballo diario: se o alumno ou alumna traballaba só ou soa, se tiña que compartir ferramentas...

situación que fortalecesen ou mellorasen o ámbito familiar e repercuten positivamente no alumno ou na alumna

Dificultades ou barreiras xurdidas

- Aspectos que afectaron ao alumnado no seu proceso de aprendizaxe e non se puideron resolver

Como valoran o apoio recibido desde o centro, que se fixo ben?

Que podería mellorar para futuras situacións

3. Perfil socioemocional

NIVEL:

GRUPO:

DETECTANDO NECESIDADES SEGUNDO:

- Clima de aula nivel de: bo trato, asertividade, planificación e rendemento e participación
- Nivel de cohesión e pertenza ao grupo | Consenso e respecto polas normas | Roles e liderados
- Outras

PARA DECIDIR:

- a. A proposta didáctica grupal de educación emocional necesaria*
- b. A intervención individual necesaria

Alumno/a	Adaptación e medidas acordadas	Situación socioemocional	Observacións do Equipo Docente	Información da familia	Tomas de decisións
----------	--------------------------------	--------------------------	--------------------------------	------------------------	--------------------

Nome do/a alumno/a
 Nome do/a alumno/a
 Nome do/a alumno/a

FASE 2: FORTALECIMENTO DA RESILIENCIA E DA COMPETENCIA EMOCIONAL NA COMUNIDADE EDUCATIVA.

– Participación do profesorado do CEIP Joaquín Rodríguez Otero en actividades de formación de dinámicas de grupo e traballando co seu alumnado:

- Dinámicas de grupo.
- Autoestima e autoconcepto.
- Igualdade de xénero.
- Convivencia e Mediación escolar.
- ...

– Formación sobre o benestar emocional do profesorado.

FASE 3: CONSOLIDACIÓN DO TRABALLO

O coordinador de benestar recollerá na súa memoria a situación do centro o longo do curso , procedéndose á análise e propostas de mellora e continuación no seguinte curso.

3.-PROPOSTA DIDÁCTICA GRUPAL DE EDUCACIÓN EMOCIONAL

Se o equipo docente considera que se presenta unha situación que está a causar malestar no alumnado, para restablecer o seu benestar emocional propóñense actividades deseñadas organizadas arredor de catro eixes:

CONNECTA

Favorece a creación de espazos de comunicación e escoita, así como a identificación das emocións propias e alleas sentidas e vividas:

- Mochila dos recordos.
- Detective de emocións.
- Superpoder.
- Baleirando petos.
- Orelas de elefante.
- O poder da música.

RESPECTA

Está dirixido a tomar conciencia dos cambios nos hábitos e relacións sociais :

- Cambiamos tocarnos por mirarnos.
- Planeta perfecto.
- Bicos de lapis. Bicos de picas.
- Fabulaforum.
- En equipo, máis fortes.
- Xogos reunidos.

REGULA

Desenvolve aspectos relacionados coa regulación emocional e o afrontamento dos conflitos para aprender a tolerar a frustración e evitar situacións de estrés:

- A caixa de urxencias emocional.
- Faltoume o que tiña, ou non?
- Un paseo relaxante.
- A cesta máxica.
- Tece palabras.
- Bandeiras do Himalaia.

VIVE

Fomenta actitudes positivas, sentimentos de gratitude e solidariedade co fin de desenvolver pensamentos positivos, recoñecer o esforzo e xerar un beneficio común:

- Pechando os ollos.
- Tempo compartido.
- Adiviña quen.
- Olimpo.
- Cada ovella coa súa parella.
- Receita da felicidade.

A Elaboración de dós diante das perdas no contexto educativo

As comunidades deben contribuír á aceptación da dor e a posta en marcha dos mecanismos de alivio. Fases do dó (Parkes, 1998):

- Shock (tarefa de aceptar a realidade)
- Protesta (esforzos por manter as rutinas do perdido).
- Desesperanza (conduta desorganizada con indefensión ou depresión).
- Reorganización (reestablecemento de novas relacións).

Proceso: Detección e avaliación do alumnado en risco

MALESTARES	CONDUTAS QUE SE DEBEN OBSERVAR
Incerteza	Síntomas obsesivos: pensamentos dubitativos e compulsións // Crises por algo que se sae do establecido.
Angustia	Dificultades para achar alivio na palabra e no contacto e para expresar o que senten. Intranquilidade da angustia que tende a estar fóra da linguaxe e das persoas.
Desesperanza	Tristura que semella adherida á desesperanza (a mirada e o corpo sen presenza...).
Enfrontamento	Repetición, consecuencias negativas e petición máis aló do normativo e educativo
Perdas	Casos de dó complicado.

4.- COMISIÓN PROVINCIAL DE SEGUIMIENTO DO BENESTAR E CONVIVENCIA

Tal e como recolle a ORDE do 19 de outubro de 2022 creanse as Comisións Provinciais e a Comisión Autonómica de seguimento do benestar e a convivencia nos centros educativos sostidos con fondos públicos coa seguinte finalidade:

Artigo 1. Obxecto

O obxectivo prioritario de coñecer aqueles casos que excedan as capacidades de actuación dos centros educativos por si mesmos ou cando a problemática implique a comunidade educativa como parte interesada.

As comisións achegarán pautas de actuación encamiñadas a restablecer o benestar psicosocial e emocional das persoas afectadas no nivel educativo, logo de analizadas as circunstancias concorrentes tanto educativas como familiares, sanitarias e socioemocionais.

Artigo 2. Principios de actuación

1. Na súa actuación as comisións de seguimento sempre primarán o interese superior do menor de modo que sexa valorado e considerado como primordial en todas as accións e decisións que lle atinxan, que se protexan os seus dereitos fundamentais e a satisfacción das súas necesidades básicas e, de xeito explícito, o dereito á educación básica.

2. Na valoración dos casos adoptarase unha visión integral das circunstancias concorrentes baseada nas evidencias achegadas, ponderando os dereitos e liberdades, así como os deberes e obrigas de toda a comunidade educativa.

3. As comisións de seguimento poderán actuar ante casuísticas concretas ou de modo proactivo para a mellora do benestar no seu ámbito de actuación. Para tal efecto, poderán recoller información, analizar boas prácticas e propoñer accións tanto preventivas como restaurativas.

Artigo 3. Funcións das comisións provinciais de seguimento

1. As comisións provinciais de seguimento valorarán os casos de sufrimento psicosocial, entendendo por tales os derivados polas xefaturas territoriais con competencias en materia de educación, por proposta dos centros educativos. Para seren remitidos, os casos deben ter esgotado as vías ordinarias de resolución no marco do propio centro, logo de seren tramitados os correspondentes protocolos, de ser o caso, e co informe previo da Inspección educativa.

2. Para determinar os casos que, excepcionalmente, deben ser elevados ás comisións provinciais de seguimento valorarase a situación particular dos membros da comunidade educativa implicados, en especial dos/das menores, ponderando a súa situación de saúde e social, así como a da súa contorna.

3. As comisións provinciais de seguimento elaborarán ditames en relación cos casos derivados polas xefaturas territoriais con competencias en materia de educación. Estes ditames serán, en todo caso, motivados e terán o carácter de facultativos e vinculantes para os centros educativos adoptaren as medidas que resulten axeitadas aos ditos casos.

De xeito especial para seren remitidos os casos deben ter esgotadas as vías ordinarias de resolución no marco do propio centro, logo serán tramitados os correspondentes protocolos, de ser o caso. Todo iso será recollido nun informe da dirección no centro que conterá como anexos cantos documentos sexan precisos.

A Inspección educativa responsable do centro velará polo cumprimento das condicións establecidas na normativa de referencia, así como o asesoramento dos casos comprendidos no ámbito da comisión.

A Inspección educativa, á vista do comunicado polo centro, elaborará un informe no que se valorará a situación do alumnado, propoñendo criterios de actuación para desenvolver as medidas axeitadas. Asemade recollerá, de ser o caso, as achegas do EOE.

Os ditames elaborados pola comisión serán motivados e terán o carácter vinculante para que os centros educativos adopten as medidas que resulten axeitadas aos casos tratados.

Despois da aplicación, de ser o caso, das medidas propostas a Inspección educativa fará un seguimento, do que informará á comisión.

5.- COORDINADOR DE BENESTAR E CONVIVENCIA

O coordinador ou a coordinadora de benestar e convivencia é unha nova figura que todo centro educativo debe ter e que está orientada á prevención, detección e protección dos nenos e adolescentes fronte a casos de violencia e acoso na contorna escolar. Este novo rol foi introducido na nova Lei de Educación (LOMLOE), e na Lei de Protección da Infancia (LOPIVI).

A figura do coordinador ou coordinadora de benestar e convivencia foi introducida a pedimento do Ministerio de Xustiza, en 2018, no anteproxecto de lei dada a eficacia que este profesional había vindo mostrando noutros sistemas educativos da nosa contorna, tanto para aumentar o benestar dos nenos, nenas e adolescentes, como para protexer aos responsables dos centros educativos das consecuencias civís e penais derivadas do exercicio das súas responsabilidades ante determinado tipo de situacións .

Coa orde do 23 de agosto de 2023 pola que se establece a figura da persoa coordinadora de benestar e convivencia nos centros docentes de Galicia regúlase a realización dun Plan de Traballo , que concretara anualmente na programación xeral anual a través de accións enfocadas ao logro dos obxectivos establecidos que se pretendan desenvolver no correspondente curso académico e que favorezan unha boa convivencia e benestar de toda a comunidade educativa.

Polo tanto resulta fundamental a función da persoa coordinadora que debe traballar con todos os integrantes da comunidade educativa promovendo e fomentando as seguintes accións:

- a) en coordinación coa dirección :
 - Coordinar o plan de convivencia e colaborar na súa dinamización xunto coa comisión de convivencia do centro.
 - Fomentar o uso de métodos alternativos de resolución pacífica dos conflitos entre o persoal do centro e o alumnado, para o cal velará, entre outras accións, pola incorporación e tratamento no plan de acción tutorial de contidos relacionados coas habilidades sociais, a intelixencia emocional, a autoestima, a resolución pacífica de conflitos, a mediación e as dinámicas de grupo.

- Identificarse ante o alumnado, ante o persoal do centro educativo e, en xeral, ante a comunidade educativa, como principal referente das comunicacións relacionadas con posibles casos de violencia no propio centro ou na súa contorna.
 - Informar o persoal do centro sobre os protocolos de prevención e protección de calquera forma de violencia existente na súa localidade ou na súa comunidade autónoma.
 - Promover, en situacións que supoñan un risco para a seguridade das persoas menores de idade, a comunicación inmediata por parte do centro educativo ás forzas e corpos de seguridade do Estado.
 - Promover plans de formación en materia de prevención, detección precoz e protección da infancia e adolescencia, dirixidos tanto ao persoal que traballa nos centros educativos como ao alumnado e ás súas familias ou ás persoas titoras legais, con especial atención ao persoal do centro que actúa como titoras e tutores, e á adquisición, por parte do alumnado, de habilidades para detectar e responder a situacións de violencia.
 - Promover no centro docente unha alimentación saudable e nutritiva que permita ao alumnado, especialmente ao máis vulnerable, ter unha alimentación equilibrada.
 - Promover, en situacións que poidan implicar un tratamento ilegal de datos persoais das persoas de menores de idade, a comunicación inmediata por parte do centro educativo, con coñecemento da persoa delegada de protección de datos da consellería con competencias en materia de educación, á Axencia Española de Protección de Datos.
- b) en coordinación co departamento de orientación:
- Promover medidas que garantan o máximo benestar da infancia e da adolescencia, así como a cultura do bo trato, coordinando actuacións, que se realizarán no centro e desde a titoría, promotoras de valores democráticos de convivencia, negociación e diálogo e cultura de paz.
 - Colaborar no deseño e desenvolvemento de programas facilitadores de detección de dificultades de convivencia e de relación.
 - Fomentar o respecto polo alumnado con discapacidade ou calquera outra circunstancia de especial vulnerabilidade ou diversidade.
 - Coordinar, de acordo cos protocolos establecidos, os casos que requiran intervención por parte dos servizos sociais competentes, debendo comunicalo ás

autoridades correspondentes, se se valora necesario, e sen prexuízo do deber de comunicación nos casos legalmente previstos.

- Promover a participación das familias informándoas e asesorándoas, en especial no relacionado coa convivencia democrática e o benestar.

c) En coordinación coas asociacións de nais e de pais:

- Promover plans de formación en materia de prevención, detección precoz e protección da infancia e a adolescencia, dirixidos ás persoas proxenitoras e a quen exerza función de tutela, garda ou acollemento.

6.- LEXISLACIÓN

- Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Lei Orgánica 8/2021, do 4 de xuño, de protección integral á infancia e a adolescencia fronte á violencia.
- ORDE do 19 de outubro de 2022 pola que se crean as comisións provinciais e a Comisión autonómica de seguimento do benestar e a convivencia nos centros educativos sostidos con fondos públicos.

7.- BIBLIOGRAFÍA

- Coordinador o coordinadora de Bienestar y Protección en la Comunidad Escolar. Edición 2022. Ministerio de Educación y Formación Profesional. Secretaría de Estado de Educación, Dirección General de Evaluación y Cooperación Territorial; Subdirección General de Cooperación Territorial e Innovación Educativa - SGCTIE-.
- BISQUERRA ALZINA, Rafael. Educación emocional: 10 ideas clave. Barcelona: Graó, 2016. ISBN 978-84-9980-713-3.
- BISQUERRA ALZINA, Rafael y Giselle LAYMUNS Diccionario de emociones y fenómenos afectivos. Valencia: PalauGea Comunicación, 2016 . ISBN 978-84-944002-3-0.
- CASTELLANOS, Luis, Diana YOLDI, y José Luis HIDALGO. La ciencia del lenguaje positivo: cómo nos cambian las palabras que elegimos. Barcelona: Paidós, 2016. ISBN 978-84-493-3195-4.
- ESTÉVEZ CASELLAS, Cordelia. Inteligencia emocional: programa para niños y niñas de 6 a 11 años. Madrid: CCS, 2015. ISBN 978-84-9023-272-9.

O presente Plan de Benestar Emocional foi aprobado polo Claustro do centro en sesión celebrada o 22 de abril de 2024, e presentado ante o Consello Escolar para a súa validación en sesión celebrada o 29 de abril de 2024.